

راهنمای واحد درسی ...جامعه شناسی سلامت در نیمسال ...اول..... سال تحصیلی
.....۱۴۰۴-۱۴۰۳...

مدرس / مدرسین: دکتر حیدر ندریان (مسئول درس) - دکتر فاطمه باختری - دکتر لیلیا جهانگیری

پیش نیاز یا واحد همزمان:

تعداد واحد : ۲ نوع واحد : ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی مقطع : کارشناسی ارشد

تعداد جلسات : ۱۷

تاریخ شروع و پایان جلسات: ۱۴۰۲/۰۷/۰۱ تا ۱۴۰۲/۱۰/۲۷

زمان برگزاری جلسات در هفته : روزهای سه شنبه ۱۰ تا ۱۲

مکان برگزاری جلسات حضوری : کلاس ۲ گروه آموزش بهداشت

هدف کلی و معرفی واحد درسی : ارتقای سطح دانش آموختگان در تحلیل ابعاد و جنبه های اجتماعی سلامت در جامعه- فراگیران با مبانی اجتماعی سلامت، فرهنگ، مولفه های اجتماعی، عوامل اجتماعی و جامعه شناختی موثر بر سلامت و سبک زندگی آشنا شوند و توانایی تحلیل رفتار اجتماعی کسب نمایند.

اهداف اختصاصی

۱- مفاهیم جامعه شناسی در ارتباط با سلامت فردی، گروهی، و اجتماعی

۲- مفاهیم و اهمیت فرهنگ سلامت

۳- نقش فرهنگ و عناصر فرهنگی در شکل گیری شیوه زندگی سالم

1. Basics of health sociology in health promotion
2. Social theories of health (salutogenic approach/social capital/life-course analysis)
3. Social impact assessment and health impact assessment
4. Basics and Essentials of Ethnography
5. Stages of an ethnography study

اهداف آموزشی واحد درسی

اهداف آموزشی به تفکیک در سه حیطه شناختی (Cognitive)، نگرشی (Affective) و روانی-حرکتی: (Psychomotor)

۱- مفاهیم جامعه شناسی در ارتباط با سلامت فردی، گروهی و اجتماعی

- شناختی: توضیح مفاهیم کلیدی جامعه شناسی و ارتباط آن ها با سلامت در سطوح فردی، گروهی و اجتماعی.
- نگرشی: درک اهمیت تحلیل اجتماعی در تشخیص مسائل بهداشتی و سلامت.
- روانی-حرکتی: توانایی شناسایی و بررسی نمونه های واقعی ارتباط جامعه شناسی و سلامت در پژوهش ها.

۲- مفاهیم و اهمیت فرهنگ سلامت

- شناختی: تعریف فرهنگ سلامت و توضیح عناصر کلیدی آن.
- نگرشی: پذیرش نقش فرهنگ سلامت در تغییر رفتارهای بهداشتی و ارتقای کیفیت زندگی.
- روانی-حرکتی: توانایی تحلیل یک جامعه یا گروه خاص از نظر فرهنگ سلامت و پیشنهاد راهکارهایی برای بهبود آن.

۳- نقش فرهنگ و عناصر فرهنگی در شکل گیری شیوه زندگی سالم

- شناختی: شناسایی عناصر فرهنگی مؤثر بر شیوه زندگی و انتخاب سبک های سالم.
- نگرشی: درک اهمیت فرهنگ در ترویج و حفظ شیوه های زندگی سالم.
- روانی-حرکتی: توانایی شناسایی و تجزیه و تحلیل شیوه های زندگی سالم در یک جامعه خاص.

۴- جامعه پذیری، ارزش ها، هنجارها و ارتباط آن با سلامت

- شناختی: توضیح مفاهیم جامعه پذیری، ارزش ها و هنجارها و نقش آن ها در سلامت.
- نگرشی: درک چگونگی تأثیر جامعه پذیری بر انتخاب های بهداشتی و رفتارهای مرتبط با سلامت.
- روانی-حرکتی: توانایی بررسی تأثیر هنجارها و ارزش ها در رفتارهای بهداشتی در یک گروه خاص.

۵- تئوری های جامعه شناسی مرتبط با سلامت

- شناختی: شناسایی و توضیح تئوری های جامعه شناسی کلیدی مرتبط با سلامت.

- نگرشی: پذیرش اهمیت تئوری‌های جامعه‌شناسی در فهم مسائل بهداشتی و اجتماعی.
- روانی-حرکتی: توانایی تجزیه و تحلیل یک مسأله بهداشتی با استفاده از یک تئوری جامعه‌شناسی خاص.

۶- تئوری ساخت‌گرایی، مفاهیم و سازه‌های مرتبط با سلامت

- شناختی: توضیح مفاهیم کلیدی تئوری ساخت‌گرایی و ارتباط آن با سلامت.
- نگرشی: درک اهمیت زمینه اجتماعی و فرهنگی در شکل‌گیری روندهای بهداشتی.
- روانی-حرکتی: توانایی طراحی یک مطالعه تحقیقاتی با استفاده از تئوری ساخت‌گرایی برای بررسی یک موضوع بهداشتی.

۷- تئوری کارکردگرایی، مفاهیم و سازه‌های مرتبط با سلامت

- شناختی: تشریح مفاهیم کارکردگرایی و چگونگی ارتباط آن با سلامت و بهداشت.
- نگرشی: فهم اهمیت کارکردهای مختلف نهادهای اجتماعی در حفظ و ارتقای سلامت.
- روانی-حرکتی: توانایی دیاگرام‌سازی یک سیستم اجتماعی و تحلیل کارکردهای آن در حوزه بهداشت.

۸- مبانی جامعه‌شناسی سلامت در ارتقای سلامت

- شناختی: توضیح اصول و مبانی جامعه‌شناسی سلامت و اهمیت آن در برنامه‌های ارتقای سلامت.
- نگرشی: پذیرش نقش جامعه‌شناسی در سیاست‌گذاری‌های بهداشتی و ارتقای سلامت عمومی.
- روانی-حرکتی: توانایی طراحی یک برنامه ارتقای سلامت با استفاده از مفاهیم جامعه‌شناسی.

۹- تئوری‌های اجتماعی سلامت (رویکرد سالوتوژنیک/سرمایه اجتماعی/تحلیل روند زندگی)

- شناختی: شناسایی و توضیح انواع تئوری‌های اجتماعی مربوط به سلامت.
- نگرشی: درک ارزش رویکرد سالوتوژنیک و سرمایه اجتماعی در تأثیرگذاری بر سلامت.
- روانی-حرکتی: توانایی تحلیل یک مورد عملی با استفاده از رویکردهای اجتماعی سلامت.

۱۰- ارزیابی اثرات اجتماعی (Social Impact Assessment) و ارزیابی اثرات

سلامت (Health Impact Assessment)

- شناختی: توضیح فرایندهای ارزیابی تأثیر اجتماعی و تأثیر سلامت.
- نگرشی: پذیرش اهمیت ارزیابی تأثیر در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری بهداشتی.
- روانی-حرکتی: توانایی طراحی یک مطالعه ارزیابی تأثیر اجتماعی و سلامت.

۱۱- مبانی و اصول قوم‌نگاری

- شناختی: توضیح مبانی قوم‌نگاری و روش‌های تحقیق آن.
- نگرشی: درک اهمیت تحقیق قوم‌نگارانه در شناسایی فرهنگ‌های مختلف و تأثیر آن‌ها بر سلامت.
- روانی-حرکتی: توانایی طراحی یک مطالعه قوم‌نگارانه به منظور بررسی رفتارها و عادات بهداشتی.

۱۲- مراحل یک مطالعه قوم‌نگاری

- شناختی: شناسایی مراحل کلیدی در اجرای یک مطالعه قوم‌نگارانه.
- نگرشی: پذیرش چالش‌های موجود در تحقیقات قوم‌نگارانه و اهمیت دقت در پژوهش.
- روانی-حرکتی: توانایی پیاده‌سازی مراحل یک مطالعه قوم‌نگارانه در عمل.

شیوه ارائه آموزش

سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، ارائه کنفرانس با استفاده از ابزارهای آموزشی مانند رایانه، ویدئو پروژکتور و وایت بورد. بحث گروهی، ارائه توسط دانشجو، معرفی کتاب و مقاله طی پرزنت حضوری

شیوه ارزیابی دانشجو

۱. مشارکت در بحث های گروهی و فعالیتهای کلاسی: ۲ نمره
۲. ارائه خلاصه کتاب: ۴ نمره
۳. ارائه خلاصه مقاله: ۴ نمره
۴. امتحان پایان ترم (کتبی تشریحی): ۱۰ نمره

ارائه توسط دانشجو همراه با بحث گروهی (معرفی کتاب در حوزه Health Sociology) (ارائه خلاصه) و معرفی مقاله در مجله HPI از سال ۲۰۱۶ به بعد در حوزه Health Sociology

حداقل نمره قبولی برای این درس : ۱۴
تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : ۳ جلسه

منابع آموزشی

- ۱- دکتر فرامرز رفیع پور، آناتومی جامعه (مقدمه ای بر جامعه شناسی کاربردی)، چاپ ششم، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۹
- ۲- مایکل مارموت، مؤلفه های اجتماعی سلامت ترجمه دکتر علی منتظری، چاپ اول، انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۸۷

3. Rubin Bunton, The Sociology of Health Promotion. 2005.

4. Bunton, Robin, Roger Burrows, and Sarah Nettleton. "Sociology and health promotion." *The sociology of health promotion*. Routledge, 2003. 11-18.

منابع آموزشی برای مطالعه بیشتر

- ۱- دکتر آزاد ارمکی، نظریه های جامعه شناسی، چاپ آخر

فرصت های یادگیری

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و): دکتر لیلا جهانگیری-دکتر حیدر ندریان-دکتر فاطمه باختری

Email: _jahangiryleila@gmail.com haidarnadrian@gmail.com-
fatemeh.bakhtari@gmail.com

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و):

۰۴۱۳۳۳۵۷۵۸۰